Теоретичні і практичні дослідження показали, що організація професійної підготовки фахівця за умов інформатизації повинна представляти динамічний, такий, який знаходиться в постійному розвитку, процес, що виконує як організаційні, так і розвиваючі функції: гнучке управління процесом навчання; постійне оновлення змісту навчання; забезпечення безперервності процесу підвищення майстерності і професіоналізму; формування стійкої потреби і інтересу до пошуку нової професійної інформації. Все це забезпечує процес формування готовності фахівця до професійної діяльності у сучасному інформаційному середовищі.

Використана література:

1. *Роберт И. В.* О понятийном аппарате информатизации образования / И. В. Роберт // Информатика и образование. – 2002. – № 12. – С. 2-7.
2. *Молоткова Н. В.* Дидактические принципы формирования образовательной профессионально-ориентированной среды подготовки специалистов сферы информационного бизнеса / Н. В. Молоткова // Информатика и образование. – 2002. – № 12. – С. 69-72.
3. *Бороненко Т. А.* Компьютерная математика в педагогическом вузе и школе / Т. А. Бороненко, Н. И. Рыжова // Информатика и образование. – 2001. – № 2. – С. 7-10.
4. *Лозенко В.* На пути к инновационным методам / В. Лозенко, В. Козлов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.top-personal.ru/officeworkissue.html.
5. Научна библиотека он-лайн. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.library.ru/help/guest.php.
6. *Ляхов А. Ф.* Информационные технологии в современном образовании / А. Ф. Ляхов. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ipo.spb.ru/journal/index.php?magazines.

Билер О. С. Современные научные подходы к профессионально-ориентированному обучению с применением компьютерных технических средств обучения.

В статье рассмотрены современные научные подходы к профессионально-ориентированному обучению с помощью компьютерных технических средств.

Автор анализирует разные понятия компьютерные технологии, приводит свое понимание этого понятия, освещает различные технологические приемы, нацеленные на разработку качественных учебных материалов с применением компьютерных технических средств, и выделяет существующие недостатки использования этих средств в учебном процессе.

Ключевые слова: *компьютерные средства обучения, профессионально-ориентированное обучение, будущие специалисты, высшее образование.*

Biler O. Modern Scientific Approaches to the Professionally Oriented Studies With the Use of Computer Hardware.

In the article reviews the current scientific approaches to apprenticeship-based learning with computer hardware.

The author analyzes the different concepts computer technology brings his understanding of this concept, covering different technological methods aimed at developing quality training materials with the use of computer hardware and identifies existing disadvantages of using these tools in the classroom.

Keywords: *computer training, vocational-oriented training future professionals, higher education.*

Бондаренко В. Ф.
Київська державна академія водного транспорту

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ МОРСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ КДАВТ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті розглядаються проблеми формування англомовної комунікативної компетенції у студентів морських спеціальностей вищих навчальних закладів України.

***Ключові слова**: морські спеціальності, англійська мова, комунікативна компетенція, активні методи навчання, ВНЗ.*

В сучасних глобалізаційних умовах перед вітчизняною вищою школою стоїть завдання підготовки не лише висококваліфікованих фахівців різних спеціальностей, а й творчих всебічно розвинених особистостей, готових до постійного саморозвитку і самовдосконалення та інтерактивної професійної взаємодії з представниками інших спільнот. Очевидно, що соціальна орієнтація майбутніх фахівців в нових умовах багато в чому залежить від їх іншомовної комунікативної компетентності.

В наукових дослідженнях, присвячених проблемі спілкування [1, 2, 3, 9, 10], наголошується, що саме в процесі міжособистісної комунікації відбувається не лише обмін певною інформацією, а й реалізація особистістю своєї суб'єктивності. Ця реалізація, у свою чергу, пов'язана з наявністю у особистості необхідного рівня комунікативної компетентності, певного досвіду рольової самоорганізації в ситуаціях спілкування, відсутністю психофізіологічних затисків.

Об'єктивно існуюча потреба на ринку праці у фахівцях різного профілю з високим рівнем іншомовної комунікативної компетентності передбачає подальше підвищення якості навчання англійської мови у вищих закладах професійної освіти. Особлива увага сьогодні приділяється проблемам навчання англійської мови майбутніх фахівців різних спеціальностей з урахуванням їх специфіки (*English for specific purposes - ESP*), тобто, - англійської мови для особливих професійних комунікативних потреб. З цією метою були запроваджені дисципліни: англійська мова для професійного спілкування; англійська мова за професійним спрямуванням тощо. Отже, пріоритетним виступає завдання навчання іноземній мові як засобу професійного спілкування.

Метою статті є проаналізувати шляхи розвитку комунікативної компетенції у студентів морських спеціальностей КДАВТ при вивченні дисципліни "Англійська мова за професійним спрямуванням".

На сучасному етапі розвитку педагогічної науки в Україні, прогресивні освітяни-науковці впевнено стверджують, що часи, коли достатнім було механічне зазубрювання та вміння перекладати з іноземної мови (та навпаки) адаптованих, не автентичних текстів, вже пройшли.

Демократизація та економізація освіти стимулює розвиток та впровадження у навчальний процес інноваційних складових викладання іноземних мов. Сучасна вища школа висуває свої вимоги до методів навчання. Це стосується і розбудови української вищої школи взагалі, й удосконалення методики навчання. Реалізація методів навчання здійснюється через використання ряду прийомів навчання, різноманітних підходів та робочих технік. Прийоми навчання – сукупність конкретних навчальних ситуацій, що сприяють досягненню мети конкретного методу [1, 4, 6, 7].

Підкреслюючи універсальний характер спілкування як явища суспільного життя, Б. Д. Паригін наголошує на тому, що спілкування це багатогранний процес, який може одночасно виступати як процес взаємодії індивідів, як інформаційний процес, як ставлення людей один до одного, як процес взаємовпливу, і як процес розуміння один одного [10].

На думку Г. М. Андрєєвої, спілкування можна трактувати як взаємодію двох (або ж більшої кількості) людей, спрямовану на об'єднання та узгодження їх зусиль з метою налагодження взаємостосунків та досягнення спільного результату [3]. У концепції Б. Г. Ананьєва, людина виступає суб'єктом трьох основних видів діяльності: праця, пізнання, спілкування [2].

Метою навчання іноземної мови, у т.ч. англійської, у вищій професійній школі сьогодні є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, які дозволять їм реалізувати знання, уміння та навички для розв'язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Сьогодні відбувається реформування навчального

процесу вищих навчальних закладів України згідно з певними загальноєвропейськими вимогами до якості освіти:

– інформатизація освітнього простору;

– інтеграційні процеси в організації діяльності у вітчизняній освіті;

– налагодження співпраці з європейськими навчальними закладами; участь в міжнародних програмах та можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за кордоном;

– безперервність в освіті;

– компетентнісний підхід та ін.

Впровадження компететнісного підходу обумовлене переходом до гуманістично-прогресивної освітньої парадигми, тобто зміною акцентів зі "знаннєвого" на "компетентнісний" підхід, принципово змінює цілі освіти та формулює нові завдання для вищої школи, яка має розвивати людину, здатну використовувати набуті знання в різноманітних життєвих ситуаціях, готову до самореалізації та постійного самовдосконалення. У демократичному суспільстві компетентність особистості стає вирішальною умовою її успішності у професійній діяльності.

Відомі російські педагоги В. В. Краєвський і А. В. Хуторськой розрізняють терміни "компетентність" і "компетенція", пояснюючи, що компетенція (*лат*. "*competenta*") означає коло питань, в яких людина добре обізнана й має досвід. Компетентність – це поєднання відповідних знань і здібностей у певній сфері, що дають змогу ефективно діяти в ній [6]. У словнику психолого-педагогічних термінів і понять компетентність трактовано як поінформованість, обізнаність, авторитетність, професійні знання й уміння [11].

Питаннями формування комунікативних, міжкультурних, мовних компетенцій, теоріями професійної та комунікативної спрямованості навчального процесу при навчанні іноземних мов займалися науковці І. Зимня, І. Родигіна, О. Вербицький, О. Хуторський, О. Леонтьєв, Л. Виготський, Б. Ломов, О. Бодальов, Т. Андрєєва та ін.

Комунікати́вність (від *лат. "communicatio"* – "зв'язок", "повідомлення") – сукупність відносно стійких властивостей особистості, що сприяють успішному прийому, розумінню, засвоєнню, використанню й передачі інформації.

Потреби нашої держави у висококваліфікованих спеціалістах, що володіють іноземною мовою на фаховому рівні, знаходять відображення в навчальних планах та робочих навчальних програмах ВНЗ країни. Отже в освіті формується полімовна комунікаційна компетентність студентів. Тому, в сучасному ВНЗ не має бути місця для таких процесів, як механічне зазубрювання англомовних текстів, які не мають практичної цінності для майбутньої життєдіяльності студентів. Студенти мають бути підготовлені на основі якісного сучасного автентичного навчального матеріалу для використання іноземної мови в подальшому житті та роботі, оскільки знання іноземних мов є однією з провідних вимог роботодавців.

Одним із найбільш перспективних шляхів удосконалення навчального процесу в вищих навчальних закладах є впровадження інноваційних форм і методів навчання, котрі суттєво підвищують у студентів рівень мотивації. На думку більшості педагогів (Виготський Л. С., Леонтьєв А. Н., Маркова А. К., Петровський А. В., Рубінштейн Л. С.), мотивація – провідний фактор процесу навчання студентів. Це вимагає від навчального закладу створення умов для підвищення кваліфікації своїх педагогічних працівників та забезпечення належною матеріально-технічною базою. Адже якісна іншомовна підготовка студентів неможлива без використання сучасних освітніх технологій.

Сучасні технології в освіті – це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота, інформаційні та телекомунікаційні технології, навчальні комп'ютерні програми (система мультимедіа), дистанційні технології, презентації в PowerPoint, новітні тестові технології для проведення комп'ютерного тестування студентів). В сучасних ВНЗ всі викладачі іноземних мов мають вміти і повинні користуватись ними.

На даному етапі розвитку методичної науки основними методами навчання іноземних мов є комунікативний та конструктивістський методи.

Навчальна ціль комунікативного методу є володіння комунікативною компетенцією. Тексти (письмові, аудіо- та відео-) повинні містити конфлікти, які спонукають студента до висловлення власної думки. Керування навчанням здійснюється не через граматику, а скеровується комунікативними інтенціями (намірами). Студент опиняється в центрі навчання, при цьому допускаються помилки.

Необхідно зазначити, що однією з умов ефективності процесу навчання іноземних мов є адекватний дидактичній меті підбір методів навчання. Вибір методів навчання визначається змістом навчальної дисципліни, при цьому у підготовці до практичних занять найбільш прогресивні викладачі прагнуть розробити точну модель навчання, що дозволила б управляти мотиваційною сферою студентів. Основною моделлю є дидактична та ділова гра як фактор прагнення студентів до групової взаємодії.

Зазначимо, що феномен гри як засобу взаємодії привертав до себе увагу мислителів, філософів, соціологів, психологів і педагогів упродовж усієї історії людства (Арістотель, Платон, Ж-Ж. Руссо, Ф. Шиллєр, Г. Спенсер, Дж. Локк, Я. А. Коменський, Г. Сковорода).

Ігри, їх походження, види і класифікації були предметом наукової уваги багатьох учених: психологів (Д. Ельконін, Л. Виготський, О. Леонтьєв, К. Гарвей, К. Грос, Ж. Піаже, В. Штерн т. ін.) та педагогів (Ю. Аркін, Л. Артемова, А. Богуш, А. Бондаренко, П. Лесгафт, Н. Луцан, С. Новосьолова, Ф. Фрадкіна).

Дитяча гра – це вид діяльності, який історично виник у людському суспільстві і полягає у відтворенні дітьми в доступній для них формі дій дорослих та стосунків між ними, явищ суспільного життя і спрямований на пізнання навколишньої дійсності. У підлітковому і юнацькому віці при правильному педагогічному спрямуванні гра може стати могутнім засобом самовдосконалення і самовиховання.

На думку багатьох науковців, система освіти виявилася найбільш консервативною галуззю і майже не використовує дидактичні, навчально-педагогічні ігри для формування знань, умінь і навичок студентської молоді при опануванні іноземною комунікацією. Відомий вчитель-новатор В. Ф. Шаталов зазначав, що ігри завжди служили й покликані служити розвитку кмітливості, масштабного нестандартного мислення та пізнавальної цікавості учнів на всіх, без винятку, вікових рівнях [13].

Сьогодні доведено, що психолого-педагогічні особливості та навчальні можливості дидактичних ігор зумовлюють необхідність включити ігри у навчальний процес у поєднанні з іншими методами навчання. Через ігри можна більш ефективно передавати комунікативні знання, уміння і практичні навички, ігри можна успішно застосовувати як засіб емоційної розрядки, мотивації до учіння, а також з метою тренування.

Дослідження в галузі використання ігор у процесі навчання іноземній мові здійснювали Л. Ф. Грицюк, А. А. Деркач, Т. І. Олійник, С. Ф. Щербак, П. М. Щербань та інші. В основу визначення рольової та ділової гри в процесі оволодіння студентами іншомовною комунікацією покладений принцип особистісно-рольового та особистісно-ділового спілкування, розроблений Китайгородською Г. А. Адже у процесі гри студент формується як суб'єкт діяльності. В результаті розумових та фізичних зусиль, формуються більш якісні знання, аніж ті, що отримані традиційно - в готовому вигляді [14].

В основі ігор як активних методів навчання лежить діалогічне спілкування як між викладачем і студентами, так і самими студентами. У процесі діалогу розвиваються комунікативні здібності, уміння вирішувати проблеми колективно та, що найголовніше, розвивається мова студентів, формуються знання, уміння та навички студентів шляхом залучення їх до активної навчально-пізнавальної діяльності [8, 9].

За характером навчально-пізнавальної та ігрової діяльності найчастіше використовують класифікацію А. М. Смолкіна [12], згідно якої всі методи активного навчання підрозділяють на *імітаційні* методи, які базуються на імітації професійної

діяльності та розподілу ролей, та *неімітаційні* методи.

Імітаційні методи у свою чергу поділяються на:

а) **ігрові (**ігрові процедури і прийоми, ігрові ситуації, дидактична або навчальна гра, ділові ігри).

б) **неігрові методи** (аналіз виробничих ситуацій, аналіз конфліктів, аналіз проблемних ситуацій, аукціон ідей, імітаційні вправи, диспути, мозкова атака, опорні сигнали, взаємоопитування, аналіз конкретних ситуацій тощо).

Неімітаційні методи – стажування на робочому місці, програмоване навчання, проблемна лекція, випускна робота.

Ігрові методи характеризуються чотирма ознаками:

– вимушена активність студентів;

– зіставлення часу активності студентів і викладача;

– самостійна творча взаємодія між студентами;

– постійна взаємодія студента і викладача за допомогою прямих і опосередкованих зв'язків.

На думку більшості педагогів, основними перевагами активних методів навчання над традиційними є: змагальний характер навчання; ефективне засвоєння лінгводидактичних знань і формування практичних умінь та навичок; вироблення самостійного мислення та критичного ставлення до навчальної діяльності; установлення суб'єкт-суб'єктних стосунків між викладачем та студентом; професійна спрямованість навчального процесу; застосування проблемного навчання, створення умов для активного обміну досвідом [8, 9].

Загальновідомо, що на сьогодні англійська мова є не лише однією із найбільш поширених мов міжнародного спілкування у світі, а й, згідно положень ІМО (Міжнародною морською організацією), міжнародною морською мовою.

Тому, мотивацією в оволодінні англійською мовою за професійним спрямуванням перш за все слугує професійна потреба студента, який готується стати висококваліфікованим фахівцем морського та річкового транспорту зі знанням іноземної мови. У зв'язку з цим, однією з головних особливостей даної дисципліни у вищому навчальному закладі морського напряму є її професійно орієнтований характер, що відбито у практичній меті та змісті навчання.

Сьогодні викладачі англійської мови КДАВТ у своїй педагогічній діяльності керуються такими методами та підходами. Наприклад, викладачі кафедри англійської мови за професійним спрямуванням беруть активну участь у розробці робочих навчальних програм та навчально-методичних комплексів. Робоча навчальна програма з дисципліни АМПС (англійська мова за професійним спрямуванням) розроблена у відповідності з галузевими стандартами професійної освіти та освітньо-кваліфікаційними вимогами до підготовки фахівця ОКР "бакалавр" на основі інтеграційного підходу до складання навчальних програм.

Вивчення дисципліни "АМПС" здійснюється за двома етапами. Перший етап охоплює 1 та 2 семестри періоду навчання. Його мета – залучення студентів до сфери англомовного спілкування за спеціальністю. На цьому етапі здійснюється вдосконалення набутих раніше комунікативних навичок і вмінь усного та писемного мовлення, а також формуються основні автоматизми у галузі вимови, аудіювання, читання, письма, а також усного професійного мовлення на базі морської англійської мови. Навчання проводиться здебільшого на професійно орієнтованому автентичному мовному матеріалі. Особливої ваги набуває початкове формування професійно-орієнтованих мовленнєвих умінь. Основна мета другого етапу, який охоплює 3, 4, 5 та 6 семестри, – поглиблення діяльності з оволодіння усним і писемним мовленням на базі вузькопрофесійних тем, тобто студенти готуються до англомовної комунікативної діяльності в професійній сфері.

Отже, **головна мета** дисципліни – сформувати навички та вміння практичного

володіння англійською мовою як засобом професійного спілкування у майбутній професійній діяльності.

Досягнення цієї мети передбачає виконання наступних завдань:

а) формування психолінгвістичної готовності (включаючи вмотивованість) студентів до професійної англомовної комунікації;

б) вироблення англомовних вимовно-інтонаційних навичок (на базі морської термінології);

в) формування граматичних та лексичних навичок мовлення (у межах ситуацій, типових для майбутньої професії студента;

г) формування навичок аудіювання та відтворення професійно орієнтованих англомовних текстів;

д) формування навичок читання та письма у межах дисципліни АМПС;

е) розширення словникового запасу студентів та формування умінь ефективного й адекватного оперування ним;

є) формування навичок читання навігаційних карт, коносаментів, карго-планів, сертифікатів, різних інструкцій, розпоряджень, прогнозів погоди, різних повідомлень та іншої судової документації;

ж) практичне використання під час навчальної плавпрактики зазначених умінь під керівництвом досвідченого спеціаліста;

з) сформувати у студента вміння самостійно працювати.

Згідно до положень, вимог та рекомендацій міжнародних морських організацій, майбутній спеціаліст повинен вміти:

– під час здійснення професійної діяльності спілкуватися з членами команди судна, з представниками влади, судоходної компанії, стивідорами, портовими службами тощо, відповідно до поставлених професійних завдань на базі знань морської термінології та морських команд і фраз (SMCP);

– здійснювати пошук та отримувати необхідну письмову інформацію (читання, переклад та правильне розуміння судової документації, попереджувальних та пояснювальних написів, судових інструкцій тощо);

– логічно, лаконічно і чітко формулювати думки (усно і письмово);

– користуючись довідниками, а також мультимедійними засобами, самовдосконалювати рівень професійних мовленнєвих компетенцій.

Оволодіння студентами англійською мовою як інструментом професійної взаємодії в умовах інтегративного і полікультурного світового простору передбачає підвищення рівня їх гуманітарної або загальної освіти. **Освітня мета** передбачає формування у студентів таких особистісних якостей як:

– позитивне прагматичного ставлення до англійської мови як засобу спілкування;

– усвідомлення важливості функцій англійської мови у морській професійній діяльності;

– розуміння національної самоідентичності, світоглядності на фоні мультикультурності міжнародних екіпажів;

– вміння працювати у міжнародних екіпажах на базі спільної (англійської) мови;

– постійне підвищення професійно-інтелектуального рівня.

Крім того, відбувається також виховання у студентів культури спілкування, прийнятої в сучасному цивілізованому світі.

Таким чином, оволодіння АМПС сприяє розвитку у студентів:

– мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей;

– готовності брати участь в англомовному професійному спілкуванні;

– уміння переносу знань і навичок у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності;

– бажання до подальшого самовдосконалення;

Усі цілі навчання досягаються у комплексі, підпорядковуються головній меті та реалізуються у процесі її досягнення і сприяють таким чином розвитку професійних якостей та різнобічному розвитку особистості студента. Основні кінцеві професійно-комунікативні цілі навчання АМПС:

1. Здатність до трансмісії та адекватної рецепції усного монологічного і діалогічного мовлення (із використанням стандартних морських фраз).

2. Здатність до трансформації та адекватної рецепції письмових професійних повідомлень (із використанням стандартних морських фраз).

Обираючи метод навчання, викладач іноземної мови передусім повинен враховувати тему заняття, його мету та цілі. Якщо на занятті з іноземної мови планується розкриття змісту нової теми, можна використати методи розповіді, демонстрації, наприклад, слайди. Для закріплення набутих знань і застосування їх на практиці доцільним є метод тренувальних вправ, ігрові методи тощо.

Всі викладачі іноземних мов КДАВТ регулярно підвищують свій науково-методичний рівень (наукові статті, конференції, семінари на базі Британської ради, посольства США тощо, монографії, магістерські та кандидатські дисертації; використовують інноваційні технології навчання (комп'ютерні класи, телевізор, проектори, магнітофони, електронні програмовані посібники, відеотека та ін.). На базі кафедр "АМПС" та "Української та іноземних мов" функціонують студентські гуртки. Крім того, студенти морських спеціальностей регулярно готують звіти англійською мовою (в усній та письмовій формі) про їх плавпрактику. Викладачі серйозно готують студентів до усної співбесіди та тестування в крюїнгових компаніях, проводять індивідуальні та групові консультації зі студентами денного та заочного відділень. Як результат, студенти користуються попитом у вітчизняних та іноземних судоходних компаній, де вони мають можливість успішно працевлаштуватись та застосувати свої професійні та комунікативні компетенції.

Висновки. Ефективність формування англомовної комунікативної компетенції великою мірою залежить від застосування активних методів навчання. У свою чергу, активні методи навчання вимагають організаційної перебудови і вдосконалення навчально-виховного процесу, де мають бути створені необхідні умови для їх використання. Мотивацією в оволодінні англійською мовою за професійним спрямуванням перш за все слугує професійна потреба студентів морських спеціальностей, які готуються стати висококваліфікованими фахівцями морського та річкового транспорту зі знанням іноземної мови. У зв'язку з цим, однією з головних особливостей дисципліни "АМПС" у ВНЗ морського напряму є її професійно орієнтований характер, що відбито у практичній меті, цілях та змісті навчання.

Використана література:

1. Активные методы обучения в преподавании иностранного языка: Пособие для преподавателей иностранных языков вузов / под ред. Н. П. Бельтюковой. – Томск : Изд-во Том. ун-та. 1999. – 158с.
2. *Ананьєв Б. Г.* Психология и проблемы человекознания / Б. Г. Ананьєв. – Воронеж : НПО "МОДЕК", 1996. - 384 с.
3. *Андреева Е. В.* Социальная психология / Е. В. Андреева. – М. : Аспект Пресс, 2000. - 288 с.
4. *Волкова Н. П.* Педагогіка : навч. посіб / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
5. *Выготский Л. С.* Педагогическая психология / Л. С. Выготский. – М. : Педагогика, 1991. - 480 с.
6. *Краевский В.* Предметное и общепредметное в образовательных стандартах / В. Краевский, А. Хуторской // Педагогика. – 2003. – № 5. – С. 3-10.
7. *Кузьмінський А. І.* Педагогіка : підручник / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2008. – 447 с.
8. *Курбан Л. П.* Проблеми викладання іноземної мови в економічному ВНЗ / Л. П. Курбан // Экономика Крыма. – 2012. - № 2 (39). – С. 264-267.
9. *Остапенко Н. М.* Суб'єкт-суб'єктні відносини та формування лінгводидактичних компетентностей як складової професійної компетентності майбутнього вчителя на заняттях з лінгвометодики у ВНЗ

/ Н. М. Остапенко // Педагогическая наука: история, теория, практика, тенденции развития [е-журнал] – 2008. - Вып. № 1.
10. *Паригін Б. Д.* Анатомія спілкування / Б. Д. Паригін. – СПб. : Вид-во Михайлова В. А., 1999. – 301 с.
11. Словник психолого-педагогічних термінів і понять / [упорядник Ю. В. Буган, В. І. Урупський]. – Тернопіль : Астон, 2001. – 176 с.
12. *Смолкін А. М.* Методы активного обучения / А. М. Смолкін. – М. : Высшая школа, 1991. – 176 с.
13. *Шаталов В. Ф.* Учить всех, учить каждого / В. Ф. Шаталов // Вопросы психологи. – 1978. - № 2. - С. 9.
14. http://intkonf.org/skurativska-mo-suchasni-metodi-ta-tehnologiyi-vikladannya-inozemnih-mov-u-vischiy-shkoli-ukrayini/

Бондаренко В. Ф. Развитие коммуникативной компетенции у студентов морских специальностей КГАВТ при изучении иностранных языков.

В статье рассматриваются проблемы формирования англоязыковой коммуникативной компетенции у студентов морских специальностей высших учебных заведений Украины

Ключевые слова: *морские специальности, английский язык, коммуникативная компетенция, активне методы обучения, ВУЗ.*

Bondarenko V. F. Communicative competency development in students of maritime specialties while learning foreign languages.

In this article problems of forming English language communicative competency in the students of maritime specialties of higher educational establishments of Ukraine.

Keywords*: maritime specialties, English language, communicative competency, school, active learning methods, higher educational establishment.*

Варава С. В.
Харьковский национальный університет
имени В. Н. Каразина

СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ НАУЧНОГО СТИЛЯ РЕЧИ ИНОСТРАНЦАМ В КОНТЕКСТЕ ИСТОРИИ ОБУЧЕНИЯ ЯЗЫКУ СПЕЦИАЛЬНОСТИ

В статье рассматривается вопрос о преподавании научного стиля речи иностранцам подготовительных факультетов вузов. Кратко анализируются основные достижения, накопленные в этой области за годы развития методики РКИ, а также очерчивается круг проблем, возникающих на современном этапе обучения иностранцев.

Ключевые слова: *иностранные студенты, начальный этап обучения, научный стиль речи, профиль обучения, язык специальности, межпредметная координация.*

Вопросы преподавания научного стиля речи иностранным студентам на начальном этапе обучения, то есть в условиях подготовительных факультетов вузов, в настоящее время остаются дискуссионными.

Проблеме необходимости учета специальности в процессе обучения иностранных студентов на подготовительных факультетах (отделениях) вузов уделялось большое внимание на протяжении всей истории преподавания РКИ, и в настоящее время необходимость обучения иностранцев общению в учебно-профессиональной или учебно-научной сферах (некоторые методисты дискутируют по поводу этих терминов) уже на самом раннем этапе (начиная с 4-ой недели обучения) ни у кого, казалось бы, не должна вызывать сомнений и возражений. Ученые и методисты детально разработали и описали многие проблемы, создали фундаментальные труды, посвященные особенностям научной речи и обучению научному стилю речи (НСР) иностранных студентов, которые, бесспорно, очень актуальны и в настоящее время, а также являются базой и фундаментом